

UNIVERSITÉ
DE LORRAINE

ОРІЄНТИРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

*Матеріали науково-практичної
конференції з міжнародною участю*

УДК 378:37.014.5(477)

О 65

*Рекомендовано до друку вченою радою
Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол № 3 від 15.05.2025 р.)*

Редакційна колегія:

Олешко П. С., кандидат історичних наук, професор, директор (Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти);

Вітюк В. В., кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з науково-методичної та навчальної діяльності (Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти);

Кінах Н. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та психології (Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти);

Муляр О. П., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методики викладання шкільних предметів (Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти);

Сташенко М. О., кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту освіти (Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти);

Степанюк О. М., кандидат технічних наук, доцент кафедри менеджменту, директор (Європейська асоціація інноваційної освіти)

Упорядник

Рубльова Н. О., доктор філософії в галузі педагогіки, заступник директора з науково-педагогічної та освітньо-проектної діяльності (Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти)

О 65 **Орієнтири** національної освіти в умовах сьогодення : зб. матеріалів наук.-практ. конф. з міжнар. участю (16 травня 2025 р., м. Луцьк) / упоряд.: Н. О. Рубльова. Луцьк : Волинський ІППО, 2025. 212 с.

*Збірник містить матеріали учасників науково-практичної конференції
з міжнародною участю (подаються мовою оригіналу).*

*Матеріали подано в авторській редакції.
За достовірність наведених у них відомостей відповідальність несуть автори.*

УДК 378:37.014.5(477)

© Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти, 2025

© Автори статей та тез, 2025

© Рубльова Н. О. (упорядкування), 2025

проміжками, необхідними для здійснення руху від одного орієнтира до іншого, та зі способом здійснення самоконтролю за процесом проходження кожного з орієнтирів вчителі фізики оформлюють результат тематичного ФІН-моделювання у вигляді моделі й презентують доробки під час проведення практичних занять (Савош, 2020).

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту» (2017). *Голос України*, 178–179.
2. Савош, В. О. (2020). *Професійний розвиток учителів фізики в системі неперервної освіти: теорія і практика*. Волинь Поліграф.

Володимир СТАРОСТА,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи,
Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна
volodymyr.starosta@uzhnu.edu.ua

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Нова українська школа (Концепція, 2016) є ключовою реформою МОН України, під час якої особливої актуальності набуває питання особистісно-професійної компетентності педагога для досягнення належної якості навчально-виховного процесу та необхідності формування всебічно розвиненої творчої особистості учня. Серед ключових складових особистісно-професійної компетентності педагога вагоме місце посідає відповідальність. Наприклад, J. Hattie (1982) під час аналізу освітнього процесу особливо наголошує на впливі відповідальності вчителів як одного з найвагоміших чинників підвищення навчальної успішності. Згідно зі словником української мови (Словник української мови 1970–1980, Т. 1, с. 620), поняття «відповідальність» розглядається як «покладений на когось або взятий на себе обов'язок відповідати за певну ділянку роботи, справу, за чиїсь дії, вчинки, слова; серйозність, важливість справи, моменту тощо». Отже, відповідальність як фундамент ефективної педагогічної діяльності можемо розглядати як сумлінне ставлення до виконання професійних обов'язків, здатність приймати зважені рішення та усвідомлювати їхні наслідки тощо. Відповідальність також є індикатором готовності педагога до саморозвитку, співпраці з учасниками освітнього процесу, зорієнтованого на потреби кожної дитини.

Мета даного повідомлення – аналіз результатів самооцінки педагогів власної відповідальності в освітній діяльності. Самооцінка є важливим засобом рефлексії людини, наприклад, самооцінка рівня власного професійного розвитку (Староста, 2021), прагнення педагогів до самовдосконалення (Староста, 2022).

Емпіричне дослідження проводили шляхом анонімного онлайн опитування в Google Forms респондентів Закарпатської та інших областей України, зокрема: 212 вихователів закладів дошкільної освіти (далі ЗДО), 148 учителів 1–4 класів та 335 учителів 5–11 класів закладів середньої освіти (далі ЗСО). Респондентів просили провести самооцінку рівня власної відповідальності в освітній діяльності за дев'ятибальною шкалою від 1 (початковий рівень) до 9 (високий рівень). Для математичного опрацювання всіх результатів використовували комп'ютерну програму IBM SPSS Statistics 23.

Деякі статистичні показники опитування респондентів наведено в табл. 1. Для групування результатів опитування виокремлено три рівні – початковий 1,0–3,67 б., середній 3,68–6,33 б.; високий 6,34–9,0 б. Встановлено, що всі досліджені групи педагогів, згідно середніх балів самооцінки, мають високий рівень відповідальності в освітній діяльності, який зростає у напрямку: вихователі ЗДО ($M=7,16$) → учителі ЗСО (5–11 класи) → ($M=7,38$) учителі ЗСО (1–4 класи) ($M=7,51$).

Таблиця 1

Деякі статистичні показники опитування респондентів

Респонденти	N	M	MSD
Вихователі ЗДО	212	7,16	2,086
Вчителі ЗСО (1–4 класи)	148	7,51	1,680
Вчителі ЗСО (5–11 класи)	335	7,38	1,968

Позначення: N – обсяг вибірки; M/Mean – середнє значення; MSD – середнє квадратичне відхилення/Mean squared deviation

Таблиця 2

Результати розрахунку t-критерію для незалежних вибірок щодо власної відповідальності в освітній діяльності

Незалежні вибірки	t	Df	Sig.	MD
Вчителі ЗСО (1–4 класи) – Вихователі ЗДО	1,708	358	0,088	0,353
Вчителі ЗСО (1–4 класи) – Вчителі ЗСО (5–11 класи)	0,707	481	0,480	0,131
Вихователі ЗДО – Вчителі ЗСО (5–11 класи)	-1,244	545	0,214	-0,220

Позначення: t – t-критерій; df – ступені вільності; Sig. – значущість (двостороння/2-tailed); MD – середня різниця/Mean Difference.

Розрахунок t -критерію ($p \leq 0,05$) для незалежних вибірок (табл. 2) показує, що у випадку порівняння «Вихователі ЗДО – Вчителі ЗСО (5–11 класи)», «Вчителі ЗСО (1–4 класи) – Вихователі ЗДО», «Вчителі ЗСО (1–4 класи) – Вчителі ЗСО (5–11 класи)» наші вибірки є статистично подібні, тобто не мають відмінності за обраною ознакою.

Таким чином, досліджені групи педагогів, згідно середніх балів самооцінки, мають високий рівень відповідальності в освітній діяльності, що наше переконання, сприятиме належному виконанню професійних обов'язків, здатності приймати зважені рішення та усвідомлювати їхні наслідки тощо.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа (2016). Упорядники: Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова та ін.; заг. ред. М. Грищенко. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Словник української мови: в 11 т. (1970–1980). АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. Наукова думка. <http://ukrlit.org/slovnyk>
3. Староста, В. (2022). Прагнення до самовдосконалення: самооцінка педагогів дошкільної та початкової освіти. В *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти*: зб. матеріалів VI Міжн. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Вінниця, ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського, 6–7.07.2022) / за ред. Н. О. Пахальчук; О. П. Демченко. ТОВ «Меркьюрі-Поділля, (11), 53–56. <https://drive.google.com/file/d/1Ej5r8CAVfPpGDUqBtZ5wPDHpvFsV23Gn/view>
4. Староста, В. І. (2021). Рівень професійного розвитку: самооцінка фахівців із різним педагогічним стажем. У *Ел. зб. наук. праць Запорізького обл. ін-ту післядипл. пед. освіти.*, 4(46), 5 с. <https://drive.google.com/file/d/1bKxm7hxZET3NdOgxqXqo2GMaNErDvZ/view>
5. Hattie, J. (2008). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge, Abingdon, https://www.researchgate.net/publication/263219655_John_Hattie_Visible_learning_A_synthesis_of_over_800_meta-analyses_relating_to_achievement

Ірина ШИНКАРУК,
завідувач відділу новачій та передових педагогічних технологій,
старший викладач кафедри менеджменту освіти,
Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти, м. Луцьк, Україна
i.shynkaruk@vippp.org.ua

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В УМОВАХ НУШ

Сучасний світ стрімко змінюється, характеризується прискореними темпами технологічного прогресу, глобалізаційними процесами та безпрецедентним обсягом інформації. Ці трансформації висувають нові